

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Annika Raidmaa Nilsson
Bente Consult
annika@benteconsult.ee

Teie 23.06.2025

Meie 11.07.2025 nr 2.2-9/25/2037-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses sooviga paigaldada ettevõtte tehases näo- ja sõrmejäljetuvastusseadmed. Soovute teada, kas näotuvastusseadme töökeskkonnas kasutamise on Eestis lubatud.

Teadmata kõiki asjaolusid, ei saa AKI selgitustaotlusele vastates anda konkreetsele juhtumile siduvat õiguslikku hinnangut, see on võimalik ainult järelevahtemenetluses. Seetõttu saan anda Teile üksnes üldisi selgitusi isikuandmete töötlemise osas.

Selgitan, et juhul kui tehnilise vahendi abil kontrollitakse konkreetseid jäljendeid ja kujutisi (nt sõrmejälgi, näokujutist), on tegemist biomeetrilise andmetöötlusega vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) artikkel 4 punktile 14.

Biomeetrilised andmed on eriliigilised isikuandmed, mille töötlemine on lubatud IKÜM artikli 9 lõikes 2 loetletud eranditel. Seejuures ei ole lubatud biomeetrilisi andmeid töödelda lepingu täitmise eesmärgil. Biomeetriliste andmete töötlemise õiguslikuks aluseks saab olla kas isiku nõusolek või alus seadusest. Kuivõrd seadustest ei tulene tööandjale õigust töödelda töötaja biomeetrilisi andmeid, sh tööle registreerimiseks ja territooriumile, ruumidesse või infosüsteemidesse pääsemise õiguse kontrollimiseks, saab biomeetriline isiku tuvastamine toimuda üksnes töötaja vabal tahtel ehk tema nõusolekul².

Nõusolek on andmesubjekti vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus, millega nõustub enda kohta käivate isikuandmete töötlemisega³. Nõusolek peab olema selgesõnaline ja konkreetne kinnitus kirjalikus, elektroonilises või suulises vormis. Enne nõusoleku võtmist peab andmesubjekti teavitama ka õigusest nõusolek igal ajal tagasi võtta.

Nõusoleku alusel andmetöötlus on töösuhetes problemaatiline, seetõttu tuleb tööandjal eriliigiliste isikuandmete töötlemisel olla eriti hoolikas ning tagada ka tegelikult biomeetriliste andmete töötlemise vabatahtlikkus. Lisaks sellele, et töötajal peab olema võimalik ise otsustada, kas ta soovib kasutada biomeetrilist tuvastust, peab alati biomeetrilise lahenduse kõrval olema alternatiivne ehk mitte biomeetriline isikutuvastamise võimalus (nt kiipkaart).⁴ Kui alternatiivset meetet ei ole või seda ei ole võimalik töötajal tegelikult kasutada, ei saa lugeda nõusolekut ka vabatahtlikuks. Lisaks peab töötajal olema võimalik ka igal ajal loobuda biomeetrilise tuvastuse

¹ [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus \(EL\) 2016/679](#).

² IKÜM artikkel 9 lõike 2 punkt a.

³ IKÜM art 4 p 11, artikkel 7, põhjenduspunkt 32.

⁴ [Suunised 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes](#), Euroopa Andmekaitse nõukogu, lk 20-21.

kasutamisest.

On väga oluline biomeetria kasutamisel järgida nõuetekohaselt IKÜM-s sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtteid, sh seaduslikkuse, vajalikkuse ja võimalikult väheste andmete kogumise põhimõtteid⁵. Kuigi sellise tehnoloogia kasutamine on isiku tuvastamiseks väga tõhus, peab töandja kõigepealt hindama mõju töötaja põhiõigustele ja –vabadustele ning kaaluma töötlemise õiguspärase eesmärgi saavutamiseks vähem sekkuvate vahendite kasutamist.⁶ Seda ka juhul, kui isikuandmete töötlemise õiguslikuks aluseks on töötaja nõusolek.

Lisaks tuleb andmetöötlus kajastada ka andmekaitsetingimustes, muuhulgas tuleb välja tuua biomeetrilise andmetöötlemise eesmärk ja õiguslik alus, andmete säilitamise ajavahemik, teave töötaja õiguste kohta (mh juurdepääsu taotluse ning parandamise, kustutamise või piiramise osas), teave õiguse kohta nõusolek igal ajal tagasi võtta⁷.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Jekaterina Aader
jurist
peadirektori volitusel

⁵ IKÜM artikkel 5.

⁶ [Suunised 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes](#), Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp, lk 18.

⁷ IKÜM artikkel 13 lõikeid 1 ja 2.